

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

ГОДИШЕН ДОКЛАД
ЗА ДЕЙНОСТТА НА МЕЖДУВЕДОМСТВЕНИЯ СЪВЕТ
ПО ОТБРАНИТЕЛНА ИНДУСТРИЯ И СИГУРНОСТ НА
ДОСТАВКИТЕ КЪМ МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
ПРЕЗ 2024 г.

гр. София

2025 г.

Междуведомственият съвет по отбранителна индустрия и сигурност на доставките към Министерския съвет (Междуведомствения съвет) е създаден с Постановление № 120 на Министерския съвет от 25 юни 2012 г.

Междуведомственият съвет е консултативен орган за разработване на принципите и за осъществяване на координацията при провеждането на държавната политика в областта на отбранителната индустрия, на експортния контрол на продукти, свързани с отбраната (ПСО), на отбранително-мобилизационната подготовка на страната и на международното отбранително-икономическо и научно-техническо сътрудничество във връзка с отбраната и сигурността на страната. Междуведомственият съвет осъществява контрол по изпълнението на Закона за експортния контрол на продукти, свързани с отбраната, и на изделия и технологии с двойна употреба.

На основание чл. 8 ал. 2 от ПМС №120/2012 г. Междуведомственият съвет приема и внася в Министерския съвет годишен доклад за дейността на съвета през предходната година.

1. Състав на Междуведомствения съвет по отбранителна индустрия и сигурност на доставките към Министерския съвет.

Междуведомственият съвет се състои от двама съпредседатели, секретар и членове. Съпредседатели на съвета са министърът на икономиката и индустрията и министърът на отбраната. Секретар на Междуведомствения съвет е съветник към политическия кабинет на министър-председателя. Членове на съвета са по един заместник-министър на икономиката и индустрията, на отбраната, на финансите, на външните работи, на вътрешните работи, на транспорта и съобщенията, на регионалното развитие и благоустройството, на здравеопазването, на енергетиката, на земеделието и храните, заместник-началник на отбраната, председателят на Държавна агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“, заместник-председател на Държавна агенция „Разузнаване“ и заместник-председател на Държавна агенция „Национална сигурност“.

През 2024 г. Междуведомственият съвет е работил в състава на 3 правителства с министър-председатели: Николай Денков – от 06.06.2023 г. до 09.04.2024 г., Димитър Главчев – от 09.04.2024 г. до 26.08.2024 г. и от 27.08.2024 г. до 16.01.2025 г. Поименният състав на Междуведомствения съвет е определен със заповеди № Р-123/06.07.2023 г., която е изменена и допълнена със заповеди № Р-136/03.08.2023 г., № Р-157/28.08.2023 г.

и заповед № Р-7/19.01.2024 г. на съпредседателите му. Поименният състав на Междуведомствения съвет по време на двата служебни кабинета е определен със заповед № Р-73/29.04.2024 г., изменена и допълнена със заповед № Р-133/19.07.2024 г. и заповед № Р-160/12.09.2024 г.

Секретариатът на Междуведомствения съвет по отбранителна индустрия и сигурност на доставките организира подготовката и провеждането на заседанията на съвета. През отчетния период са организирани и проведени 9 заседания. Секретариатът на Междуведомствения съвет организира дейността, техническото и административното обслужване, води отчетност за становищата и решенията на Междуведомствения съвет и организира и координира изпълнението им, както и осигурява прозрачност в работата на Междуведомствения съвет и информира бизнеса и гражданите, при обсъждане на въпроси, свързани с функционалните области на съвета.

2. Дейност в областта на експортния контрол на продукти, свързани с отбраната.

Законът за експортния контрол на продукти, свързани с отбраната, и на изделия и технологии с двойна употреба (ЗЕКПСОИТДУ) оправомощава Междуведомствения съвет да администрира дейностите по издаване, отказване, изменение, спиране, прекратяване, отнемане и контрол на:

- **лиценз** за износ и внос на продукти, свързани с отбраната;
- **лиценз** за транспортиране на продукти, свързани с отбраната от територията на една трета държава за територията на друга трета държава без влизане на територията на Република България;
- **сертификат** за получател на продукти, свързани с отбраната;
- **удостоверение** за регистрация за трансфер на продукти, свързани с отбраната;
- **удостоверение** за регистрация за брокерска дейност с продукти, свързани с отбраната.

През 2024 г. са действали два списъка на продукти, свързани с отбраната. Единият е приет с Постановление № 422 на Министерския съвет от 14 декември 2022 г., а вторият е приет с Постановление № 208 от 07 юни 2024 г.

Списъците на продуктите, свързани с отбраната обхващат продуктите, свързани с отбраната разделени в 22 категории от ML1 до ML22, както следва: гладкоцевни оръжия с калибър, по-малък от 20 mm; гладкоцевни оръжия с калибър 20 mm или по-голям; бойни припаси и взривателни устройства; бомби, торпеда, реактивни снаряди, ракети,

други взривни устройства и заряди; оборудване за управление на огъня, наблюдение и оповестяване; сухопътни транспортни средства; химични вещества, биологични агенти, вещества за борба с масови безредици, радиоактивни материали; енергетични материали; военни кораби; летателни апарати; електронно оборудване и космически летателни апарати; високоскоростни оръжейни системи с кинетична енергия; бронирани или защитни технически средства; специализирано оборудване за бойно обучение; оборудване за визуализация или радиоелектронно противодействие; ковашко-пресови заготовки, отливки и други полуфабрикати; друго оборудване и материали; оборудване за производство и съоръжения за екологични изпитвания; системи от оръжия с насочена енергия; криогенно и свръхпроводимо оборудване; софтуер, специално проектиран или модифициран за продукти, свързани с отбраната и технология.

Широкият обхват на списъка на продуктите, свързани с отбраната, изисква фирмите, занимаващи се с дейности, които се покриват от списъка, да бъдат лицензирани, сертифицирани или регистрирани в съответствие с изискванията на т. 12 от приложението към чл. 9, ал. 2 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност, тъй като пораждат повишен риск за националната сигурност и обществения ред в Република България.

За извършване на външнотърговски дейности с продукти, свързани с отбраната, физическите и юридически лица, регистрирани по Търговския закон, е необходимо да притежават издадени от Междуведомствения съвет лиценз, удостоверение за регистрация или сертификат за получател и издадено от Междуведомствената комисия за експортен контрол и неразпространение на оръжията за масово унищожение при министъра на икономиката и индустрията (Междуведомствената комисия) разрешение за извършване на всяка сделка.

Лиценз за износ и внос, за транспортиране, сертификат за получател и удостоверения за регистрация за трансфер и за брокерска дейност с продукти, свързани с отбраната се издават на лица, които отговарят на изискванията на критериите за надеждност и икономическа стабилност.

Първоначалният лиценз за износ и внос, за транспортиране и сертификат за получател се издават със срок на действие 1 (една) година. След изтичането на този срок всеки следващ лиценз се издава за срок от 5 (пет) години, а всеки следващ сертификат за получател се издава за срок от 3 (три) години. Удостоверения за регистрация за трансфер и за брокерска дейност с ПСО, се издават за срок от 5 (пет) години.

Правата по лиценз, сертификата за получател и удостоверение за регистрация не могат да се прехвърлят и преотстъпват, включително при преобразуване, с изключение на промяна на правната форма на лицензирания, сертифицирания или регистрирания търговец.

През 2024 г. са организирани и проведени 9 заседания, на които Междуведомствения съвет разгледа заявленията на **210 фирми** за издаване на лицензи и удостоверения за регистрации, както и за промяна на обстоятелствата, настъпили след тяхното издаване.

По силата на ЗЕКПСОИТДУ са издадени от Междуведомствения съвет, следните документи:

Таблица № 1

№	ВИД ИЗДАДЕНИ ДОКУМЕНТИ	Мярка	Отчет
1	Едногодишен лиценз за износ и внос на ПСО	бр.	23
2	Петгодишен лиценз за износ и внос на ПСО	бр.	82
3	Изменение на лиценз за износ и внос на ПСО	бр.	14
4	Удостоверение за регистрация за трансфер на ПСО	бр.	82
5	Изменение на удостоверение за регистрация за трансфер на ПСО	бр.	13
6	Удостоверение за регистрация за брокерска дейност с ПСО	бр.	50
7	Изменение на удостоверение за регистрация за брокерска дейност с ПСО	бр.	4
8	Лиценз за транспортиране на ПСО	бр.	1
	ВСИЧКО	бр.	269

Междуведомственият съвет през 2024 г.:

- **Прие за сведение 50** уведомления за промяна на обстоятелствата, при които са издадени документи по ред на ЗЕКПСОИТДУ;

- **Спря: 4** лиценза за износ и внос на продукти, свързани с отбраната, **4** удостоверения за регистрация за трансфер на продукти, свързани с отбраната и **3** удостоверения за регистрация за брокерска дейност с продукти, свързани с отбраната;

- **Прекрати: 5** лиценза за износ и внос на продукти, свързани с отбраната, **4** удостоверения за регистрация за трансфер на продукти, свързани с отбраната и **1** удостоверение за регистрация за брокерска дейност с продукти, свързани с отбраната;

- **Отложи** разглеждане на заявление на 1 фирма за издаване на удостоверение за регистрация за трансфер на продукти, свързани с отбраната и на удостоверение за регистрация за брокерска дейност с продукти, свързани с отбраната;

- **Отне:** 4 лиценза за износ и внос на продукти, свързани с отбраната и заличени 5 удостоверения за регистрация за трансфер на продукти, свързани с отбраната и 4 удостоверения за регистрация за брокерска дейност с продукти, свързани с отбраната;

- **Прекрати действието на свое решение за спиране на:** 2 лиценза за износ и внос на продукти, свързани с отбраната, 2 удостоверения за регистрация за трансфер на продукти, свързани с отбраната и 2 удостоверения за регистрация за брокерска дейност с продукти, свързани с отбраната;

- **Отказа** издаването на 1 лиценз за износ и внос на продукти, свързани с отбраната и на 1 удостоверение за регистрация за трансфер на продукти, свързани с отбраната.

Към 31.12.2024 г. 312 фирми притежават **755** лицензи, сертификат за получател и удостоверения за регистрация за трансфер и брокерска дейност с продукти, свързани с отбраната.

Таблица № 2

№	ВИД НА ДОКУМЕНТА	БРОЙ
1.	Лиценз за износ и внос на продукти, свързани с отбраната	287
2.	Лиценз за транспортиране на продукти, свързани с отбраната, между две трети страни	6
3.	Удостоверение за регистрация за трансфер на продукти, свързани с отбраната	290
4.	Удостоверение за регистрация за брокерска дейност с продукти, свързани с отбраната, между две трети страни	171
5.	Сертификат за получател на продукти, свързани с отбраната	1
	ВСИЧКО	755

Увеличава се броят на лицензираните и регистрирани фирми от **191** броя в края на 2014 г. на **312** броя в края на 2024 г. Видна е тенденцията към нарастване на броя на притежаваните от търговците документи по експортния контрол на продукти, свързани с отбраната - от **398** броя в края на 2014 г. до **755** броя в края на 2024 г., което е дадено в Таблица № 3. В колона 3 от таблицата е показан броят на фирмите, които за пръв път заявяват издаване на документи по реда на ЗЕКПСОИТДУ през текущата година – **24**.

Таблица № 3

СПРАВКА за брой на действащите към края на годината лицензи и удостоверения през периода 2007 - 2024 г.										
Година	Брой фирми	Нови фирми	Пълн лиценз за износ, внос и трансфер на оръжия	Ограничен лиценз за износ, внос и трансфер на оръжия	Лиценз за износ и внос на ПСО	Лиценз за транспортиране на оръжия/ПСО между две трети страни	Удостоверение за регистрация за трансфер на ПСО	Удостоверение за регистрация за брокерска дейност с ПСО	Сертификат за получател на ПСО	Всичко притежавани документи – общо от к.4 до к.10
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2007		19	63	58		3		59		202
2008		19	91	50		6		59		225
2009		20	108	23		7		74		242
2010		30	143	22		5		83		275
2011		26	156	15		6		92		281
2012		16	133	18	20	6	16	99		292
2013		13	86		81	5	70	85		327
2014	191	17			177	5	127	88	1	398
2015	198	23			187	5	177	86	1	456
2016	211	18			196	6	190	99	1	492
2017	243	33			223	8	223	120	1	575
2018	266	23			238	8	245	137	1	629
2019	278	25			256	8	253	139	1	657
2020	282	19			252	7	248	145	1	653
2021	290	24			260	8	251	147		666
2022	291	14			263	5	253	139	1	661
2023	306	28			278	5	274	161	1	719
2024	312	24			287	6	290	171	1	755

Секретариатът на Междуправителствения съвет осъществява постоянен текущ контрол за изпълнение на изискванията на ЗЕКПСОИТДУ преди и след издаване на заявените документи.

Следва да се отбележи, че се подобрява изпълнението на задълженията на притежателите на документи по ЗЕКПСОИТДУ относно уведомяването в срок за настъпили промени в обстоятелствата, при които са издадени тези документи. Въпреки това при извършваните проверки за съответствие между заявените данни при издаване на лицензи, удостоверения за регистрация и сертификат за получател на продукти, свързани с отбраната и вписаните обстоятелства в Търговския регистър на Агенцията по вписванията, се установяват настъпили промени, за които секретариатът на Междуправителствения съвет уведомява фирмите за своевременно подаване на заявления и необходимите за това документи.

3. Дейност в областта на отбранителната индустрия и на международното отбранително-икономическо и научно-техническо сътрудничество в интерес на отбраната и сигурността.

В областта на отбранителната индустрия и на международното отбранително-икономическо и научно-техническо сътрудничество в интерес на отбраната и сигурността, представители на Междуведомствения съвет са участвали в следните мероприятия:

- Тематичен семинар под патронажа на генерал-лейтенант Атанас Запрянов – министър на отбраната и д-р Петко Николов – министър на икономиката и индустрията, на тема: „Иновациите в българската отбранителна индустрия и модернизацията на българската армия“, част от Национална научна програма „Сигурност и отбрана“, организирана от Университета за национално и световно стопанство (13 май 2024 г.);

- Международното изложение за отбранителни продукти и услуги „Хемус 2024 - Отбрана, антитероризъм и сигурност“;

- Заседание на Индустиалния форум;

- Седмица на научни изследвания и иновации за сигурност, отбрана и космос (6-8 юни 2024 г.), гр. Пловдив, организирана съвместно от Института по отбрана „Проф. Цветан Лазаров“ и Центъра за изследвания по национална сигурност и отбрана към Българската академия на науките (ЦИНСО-БАН) под егидата на Белгийското председателство на Съвета на ЕС, която включва:

- Международна научна конференция „Научни изследвания, иновации и индустриално сътрудничество – парадигма за адекватна отбрана“;

- Семинар: „Използване на сателитни данни за управление на риска от бедствия“;

- Семинар: „Космос за устойчиво бъдеще“;

- Хакатон „Космос за зелена, устойчива и сигурна Европа“ (Space for Green, Sustainable and Secure Europe – S4GSS);

- Срещи и мероприятия по представяне и демонстрация на продукти, свързани с отбраната от български и чуждестранни фирми;

- Среща организирана от министъра на отбраната с представители от българската отбранителна индустрия, научни организации, изпълнителната власт, Народното събрание и Президентството на Република България.

4. Дейност в областта на отбранително – мобилизационната подготовка на страната.

През 2024 г. дейността на Междуведомствения съвет по отбранителна индустрия и сигурност на доставките по отбранително-мобилизационната подготовка на страната беше насочена в следните основни направления:

- планиране на граждански ресурси за отбрана и продължаване работата по разработване на нов Държавен военновременен план (ДВВП);
- координация на използването и поддържането на военновременната система за управление на страната в частта ѝ за министерствата, ведомствата, областните и общинските администрации.
- методическо ръководство, координация и контрол на дейностите по отбранително-мобилизационна подготовка на страната.

В изпълнение на нормативно възложените му задачи, Междуведомственият съвет по отбранителна индустрия и сигурност през 2024 г. извърши следното:

- С протокол № 1/2024 г. Междуведомственият съвет разгледа и прие внесените от министъра на отбраната Указания на Междуведомствения съвет по отбранителна индустрия и сигурност на доставките за дейностите по отбранително-мобилизационната подготовка през 2024 г. и Указания на Междуведомствения съвет по отбранителна индустрия и сигурност на доставките за изпълнение на дейностите по отсрочване на запасни и техника-запас от повикване във въоръжените сили при мобилизация през 2024 и 2025 г. и утвърждаване на списъци на длъжности, заемани от запасни, и списъци с техника-запас по типове и видове, определени за безусловно отсрочване през 2024 и 2025 г. С указанията се приеха основните насоки на действие по дейностите по отбранително-мобилизационната подготовка в органите на изпълнителната власт на централно и регионално ниво, областните администрации, органите на местното самоуправление и търговските дружества с възложени военновременни задачи. Утвърдиха се и списъците на длъжности, заемани от запасни, и списъците с техника-запас по типове и видове, определени за безусловно отсрочване през 2024 и 2025 г.

На същото заседание се разгледа и допълнение на приетата с Решение № 105/02.02.2023 г. на Министерския съвет План-програма за изграждане на оптична свързаност на защитени пунктове за управление на централни и териториални органи на изпълнителната власт и институции, създадени със закон или акт на Министерския съвет по предложение на Държавна агенция „Национална сигурност“.

- С протокол № 02/2024 г. Междуведомственият съвет разгледа и прие Отчет /Обобщена информация/ за изпълнение на заявките за безусловно и условно отсрочване на запасни и техника-запас от повикване във въоръжените сили при мобилизация през 2023 г. и прие План за контрол на министерствата, областните управи, органите на местно самоуправление и търговските дружества по изпълнение на задачите им по отбранително-мобилизационна подготовка на страната през 2024 г.

- С протокол № 6/2024 г. Междуведомственият съвет разгледа и прие обобщения протокол за резултатите от извършена частична проверка на готовността на област Бургас за работа във военно време с направените констатации, препоръки и срокове за тяхното изпълнение. Секретариатът на Междуведомствения съвет по отбранителна индустрия и сигурност на доставките изпрати на областния управител на област Бургас извадка от протокола от заседанието на Междуведомствения съвет за организация на изпълнението на препоръките от изготвения обобщен протокол, както и уведоми Главния инспекторат на Министерския съвет за приетия обобщен протокол, за извършване на последващ контрол, на основание чл. 335, ал. 1, т. 1 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България. На заседанието бе разгледан Доклад относно актуалното състояние и проблемни въпроси на отбранително-мобилизационната подготовка на страната през 2023 г., внесен от министъра на отбраната. Междуведомственият съвет прие доклада и направените в него констатации и предложения, свързани с повишаване устойчивостта на гражданската готовност за отбрана. Същият беше предоставен на секретаря на Съвета за сигурност към Министерския съвет.

- С протокол № 7/2024 г. е разгледан и приет Доклад относно предложение за одобряване на заявки за финансиране с бюджетни субсидии от държавния бюджет за изпълнение на дейностите по отбранително-мобилизационна подготовка чрез бюджетите на съответните разпоредители с бюджет за 2025 г. Междуведомствения съвет възложи на Министерството на отбраната писмено да уведоми първостепенните разпоредители с бюджет (без общините) за одобрените им заявки за финансиране на дейностите по отбранително-мобилизационна подготовка за 2025 г.

Приет бе и обобщен протокол за резултатите от извършена частична проверка на готовността на област Габрово за работа във военно време. На областния управител на област Габрово е изпратена извадка от протокола от заседанието на Междуведомствения съвет за организация на изпълнението на препоръките от изготвения обобщен протокол. Уведомен е и Главният инспекторат на Министерския съвет за приетия обобщен

протокол, за извършване на последващ контрол, на основание чл. 335, ал.1, т.1 от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България.

- С протокол № 9/2024 г. бе променен Плана за контрол на министерствата, областните управи, органите на местното самоуправление и търговските дружества по изпълнение на задачите им по отбранително-мобилизационна подготовка на страната през 2024 г., като част от проверките са отложени за 2025 г. Промяната е продиктувана от подготовката на парламентарни избори.

5. Интернет страница на Междуведомствения съвет по отбранителна индустрия и сигурност на доставките към Министерския съвет.

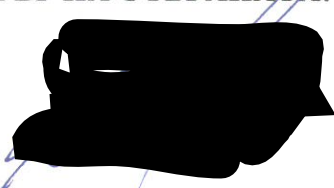
Информацията за задачите, състава, нормативната уредба, дневния ред, протоколите от проведените заседания, образци на документи и др. се публикува на сайта на Междуведомствения съвет, на който се поддържа публичен регистър на притежателите на лицензи за износ, внос и транспортиране на продукти, свързани с отбраната, на удостоверения за регистрация за трансфер на продукти, свързани с отбраната, на удостоверения за регистрация за брокерска дейност с продукти, свързани с отбраната и на сертификат за получател на продукти, свързани с отбраната, съгласно изискванията на чл. 26 от ЗЕКПСОИТДУ.

По този начин се осъществява прозрачност в работата на Междуведомствения съвет и информираност на бизнеса и гражданите, при обсъждане на въпроси, свързани с функционалните области на съвета.

**МИНИСТЪР НА ИКОНОМИКАТА И
ИНДУСТРИЯТА:**

(ПЕТЪР ДИЛОВ)

МИНИСТЪР НА ОТБРАНАТА:

(АТАНАС ЗАПРЯНОВ)